

Osloregionens hørings svar til nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet

Innstilling fra interessepolitisk utvalg:

Styret i Osloregionen IPR gir hørings svar i samsvar med vedlagte utkast.

Saksfremstilling:

1. Innledning

Kommunal- og distriktsdepartementet har sendt forslag til nye statlige planretningslinjer (SPR) for arealbruk og mobilitet på høring. De nye planretningslinjene erstatter dagens SPR for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging. Osloregionen IPR har fått utsatt høringsfrist til 26. juni 2024.

Nedenfor er innledning om utredningen, før forslag til hørings svar. Osloregionen arrangerte den 29. mai et webinar i vår klimaskole-serie, der tema var Naturrisikoutvalgets utredning og statlige planretningslinjer som er på høring. [Opptak fra webinar er tilgjengelig på Osloregionens nettside](#). På webinar ga utvalgsleder Aksel Mjøs en presentasjon av Naturrisikoutvalgets utredning, før kommentarer til NOU 2024:2 fra prosjektet *Kommunenettverk for klimaomstilling* og kommentarer til forslagene til statlige planretningslinjer fra Ringerike kommune og Krødsherad kommune.

Utkast til Osloregionens hørings svar er utarbeidet på grunnlag av administrative innspill og diskusjoner og Osloregionens innspill i andre relevante høringer, herunder Osloregionens hørings svar til Klimautvalgets utredning, (styresak 04/24), høringsnotat til NTP 2025-2036 og andre relevante hørings svar.

Sekretariatet foreslår at Osloregionen gir høringsinnspill på innhold i utredningens som er mest relevante for kommunene og for Osloregionen som interkommunalt politisk råd.

2. Bakgrunn

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) lyste høsten 2021 ut et konsulentoppdrag for å vurdere om de statlige planretningslinjene har virket i samsvar med mål og hensikt. Departementet ønsket også en gjennomgang av hvordan retningslinjene blir fulgt opp, og hva som er praksis.

Kommunal- og distriktsdepartementet har nå utarbeidet forslag til nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet. Disse skal erstatte dagens statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning har også blitt evaluert og revidert, og sendes på høring samtidig. Revisjonen av de to statlige planretningslinjene har blitt sett i sammenheng, og retningslinjene supplerer hverandre.

Hvilke endringer er gjort sammenlignet med eksisterende retningslinjer

Det foreslås å endre navnet på retningslinjene til statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet. Regional og kommunal planlegging er viktige virkemidler for å følge opp bærekraftsmålene og forpliktelser på klima- og miljøområdet og bevaring av dyrka mark og natur. De nye retningslinjene har noe endret fokus, fra store fysiske infrastrukturtiltak til planlegging av mobilitetsløsninger. Retningslinjene har ny struktur for å tydeliggjøre hva som gjelder for hhv hele landet, storbyområder og distriktsområder

Kapittel 1-2 beskriver formål og virkeområde, kapittel 3 inneholder generelle retningslinjer som gjelder for hele landet, kapittel 4 gjelder for regioner med større byer, og kapittel 5 gjelder for regioner med mindre tettsteder og spredtbygde strøk. Kapittel 6 inneholder retningslinjer for beslutningsunderlag, kapittel 7 retningslinjer for planutarbeidelse på regionalt/interkommunalt nivå, samarbeid og ansvar for gjennomføring. Kapittel 6-7 gjelder også for hele landet.

Det framgår av retningslinjene pkt. 3.5 at bygging på myr bør unngås. Endelig formulering vil ses i sammenheng med regjeringens behandling av Miljødirektoratets forslag om forbud mot nedbygging av myr med hjemmel i naturmangfoldloven. Et eventuelt forslag om endring i naturmangfoldloven vil bli sendt på offentlig høring før det kan vedtas.

Utkast til Osloregionens høringssvar til nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet

Innledning

Osloregionen interkommunalt politisk råd (IPR) takker for invitasjonen til å gi innspill til høring om nye statlige planretningslinjer (SPR) for arealbruk og mobilitet. Osloregionen IPR avgir også høringssvar til reviderte planretningslinjer for klima og energi.

Osloregionen interkommunalt politisk råd (IPR) er et strategisk samarbeid som består av 65 kommuner inkludert Oslo kommune. Osloregionen jobber for at hovedstadsregionen skal være en bærekraftig og internasjonalt konkurransedyktig region. Osloregionens innsatsområder er følgende:

- Areal, transport, mobilitet og logistikk
- Klima og miljø
- Konkurranseskraft og attraktivitet
- Felleskap og samarbeid

Osloregionens merknader til nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet

Osloregionen IPR synes det er positivt at de statlige planretningslinjene fornyes og at det er en tydeligere oppfølging av bærekraftsmålene og forpliktelser på klima- og miljøområdet og bevaring av dyrka mark og natur.

Det foreslås differensiering mellom kommuner med ulikt press på utbygging, med kapittel 4 for regioner med større byer (rød sone) og kapittel 5 mindre tettsteder og spredtbygde strøk (gul sone). Osloregionen IPR er enig i det er behov for mulighet for differensiering, men at nasjonal politikk ikke bør legge til rette for en differensiering som vanskeliggjør regionale

tilpasninger og utvikling. Det bør vurderes en grundigere gjennomgang av inndelingen og konsekvenser av denne i henholdsvis storbyområder og mindre tettsteder og spredtbebygde strøk. Vi viser i den forbindelse til Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen, med mål om en flerkjernet region, dvs at det skal skapes sterke sentra for verdiskaping i ulike deler av regionen. For å lykkes med dette er det ønskelig å konsentrere veksten til byer og tettsteder, og lokalisere viktige private og offentlige funksjoner til disse.

Vi har videre følgende merknad til kapittel 4, som omhandler større byer har gode intensjoner, men en del av føringene er «bør», og ikke «skal», og det kan dermed være usikkert i hvor stor grad disse da blir gode styringsinstrumenter for både kommuner som skal styre arealbruk, og regionale og nasjonale myndigheter, som skal bruke retningslinjene til å vurdere bl.a. behovet for innsigelser.

Kapittel 5 om mindre tettsteder og spredtbygde strøk er lite forpliktende. Kravene til kommuner i gul sone burde være tydeligere. Også mindre kommuner kan jobbe med tilrettelegging for gående og syklende, og sentrumsutvikling og fortetting.

Osloregionen IPR vil avslutningsvis også gi følgende merknad. De statlige planretningslinjene og andre utredninger fra Klimautvalget og Naturrisikoutvalget legger et stort ansvar på kommunene, som også forutsetter kompetanse og ressurser. Osloregionen IPR anerkjenner kommunenes viktige roller og ansvar, men vil påpeke at kommunene må tilført tilstrekkelig ressurser for å kunne følge opp forventninger og krav.